

CARMEN SOTO, PRESIDENTA D'AMNISTIA INTERNACIONAL A L'ESTAT ESPANYOL

«Cal vigilar les llibertats»

Carmen Soto deu als pensadors francesos la seua idea de les llibertats i al món anglosaxó el compromís en la defensa dels drets humans. A la Universitat de Londres, durant els últims anys del franquisme, Carmen tingué el primer contacte amb Amnistia Internacional i encara dura l'enamorament.

Albert Vicent

S'autodefineix com una dona del camp que ha tingut la fortuna de disfrutar d'una formació plural i oberta. En ella conflueixen els anys de postguerra i l'horta de València. D'aquell temps ha heretat un caràcter preocupat per les injustícies i de l'espai que ara rosegua la capital ha conservat la ingenuïtat. Vital per excel·lència, Carmen Soto ocupa des de 1987 la presidència del Comitè Executiu de la Secció Espanyola d'Amnistia Internacional. Són 40 anys amb una vocació i un compromís: la lluita pels drets humans.

—Amb 4.700 socis, ¿quin és el moment actual d'AI?

—Jo sóc molt optimista perquè en aquests moments tenim grups a cinquanta-tres ciutats i pense que cada vegada la secció espanyola d'AI està més connectada amb la nostra societat. El gran repte que tenim és que se'ns conega en totes les capes socials, perquè a vegades som mal coneguts o poc compresos. De moment hem aconseguit crear una actitud de respecte pels drets humans. Així i tot, més que parlar de drets humans s'ha d'arribar

a situacions de compromís que deriven en actituds que siguen el més efectives possible.

—¿En quina mesura s'han deixat notar aquests tretze anys de democràcia en aspectes relacionats amb la llibertat i els drets humans?

—Evidentment estem en un estat de dret i això és important, però jo no puc parlar d'aquest tema perquè no estem ca-

pacitats per a parlar del nostre país. De qualsevol manera, pense que tots hem d'estar alerta perquè les llibertats no són una cosa que et donen i ja està, és un procés que cal vigilar per a mantenir-les.

—¿Què és allò que més preocupa Amnistia Internacional actualment?

—Ens preocupa sobretot que els governs es comprometen, signen i ratifiquen convencions internacionals com la de la tortura, que són vinculants. I ens preocupa perquè després no les respecten. Es detecta una certa hipocresia per part dels governs que, de cara als fòrums internacionals, ratifiquen lleis i convenis i després, a la pràctica, no els apliquen o els apliquen malament. Per això, els nostres informes fan constants crítiques als governs.

—¿Quina imatge del poder es té des d'una organització no governamental com Amnistia Internacional?

—S'entén que la tasca d'un cap de govern sempre és difícil, però, per damunt d'aquesta comprensió, entenc que el poder ha d'estar sempre per a solucionar problemes i crear benestar per als ciutadans. Aquesta és la meua idea del poder.

—¿A Carmen Soto li han fet mai proposicions polítiques?

«La Història l'hem de fer nosaltres mateixos».

—No, no, jo tinc ja la meua opció política com a ciutadana... ni crec que me les facen. Jo tinc l'orgull de ser en aquests moments la presidenta d'Amnistia Internacional a Espanya i tinc l'orgull de pertànyer a una organització que per damunt de tot lluita pels drets humans. Aquesta és una organització basada en el contacte humà i l'internacionalisme dels drets humans, no ho oblidem, és molt important en aquests moments. La meua actuació des del càrrec que ocupe va dirigida a fomentar aquesta vessant internacionalista per damunt de la idiosincràsia, que sempre defensaré, de cadascú i de cada comunitat.

—¿Com es veuen des d'AI els nacionalismes, pel fet que de vegades són motiu de l'existència de presos de consciència?

—Amb un respecte total per totes les llengües, les cultures i la llibertat de les diferents opcions personals.

—¿I quan aquests opcions deriven en situacions de terrorisme?

—Amnistia Internacional no té contactes amb grups terroristes. Una violació dels drets humans sempre és una violació, però els nostres contactes i les nostres crítiques sempre van dirigides als governs, encara que una violació dels drets humans sempre és condemnable.

—A la darrera entrevista Reagan-Gorbatxov els drets humans han estat un dels temes més polèmics, ¿quina traducció pràctica tenen aquest tipus d'acord?

—Es constata que a la Unió Soviètica hi ha hagut avanços en drets humans. Gràcies a l'obertura s'han alliberat alguns presos de consciència i esperem que això continue. S'està detectant una certa obertura i Amnistia es congratula sempre que els governants proporcionen lleis als ciutadans que permeten viure amb major llibertat, com es congratula de la firma per part de governs de la Convenció contra la Tortura. No obstant, en aquest encontre crida l'atenció que s'ha parlat molt de drets humans i això pot ser bo però hem d'estar alerta perquè nosaltres no deixem de constatar a través dels nostres informes que en la majoria de països del món, amb independència dels seus règims polítics, els drets humans tenen problemes i això és preocupant.

—¿Quina és la relació que manté AI amb moviments polítics alternatius com puguen ser els verds o els moviments pacifistes?

—Molt bones, jo crec que les organitzacions no governamentals estan jugant en l'actualitat un paper molt important quant al respecte per les persones.

—¿En els 27 anys d'existència d'AI, quins són els aspectes més importants que es poden ressaltar?

—Hi ha hagut una Declaració de Drets Humans desenvolupada en lleis i convencions que vinculen internacionalment tots els governs, i són les lleis en les quals nosaltres ens basem per a demanar l'alliberament de presos. Al final del segle XX jo sóc conscient que hi ha un compromís, tot i que sembla un cap de segle pessimista. I és que el nostre treball no pot recolzar en el pessimisme, hem de fer que les persones entenguin que la Història és nostra, que l'hem de fer nosaltres. És aleshores quan comprens que escriure una carta al president de Paraguai demanant la llibertat d'una persona que no veuràs mai en la vida és important. Perquè no és una persona la que escriu, sinó moltes i això fa que els governants que no tenen el convenciment polític de respectar els drets humans, sàpiguen que hauran de tenir-lo. Serà molt difícil que un president d'un país on les violacions dels drets humans són sistemàtiques canvie radicalment d'actuació però ell si que sap que el que passe se sabrà i donarà la volta al món. Per això jo sempre recorde quan un pres, que havíem alliberat, ens va dir: «els morts, amb vostès són menys morts». □